

۳۶

عاشقانه

گزینه‌ی سروده‌های شاعران امروز ایران

نیاز یعقوب‌شاهی

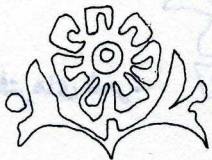
□

نسیمی این پیام آورد و بگذشت

«چه خوش بی مهربونی از دو سر بی».

جوان نالید زیر لب به افسوس:

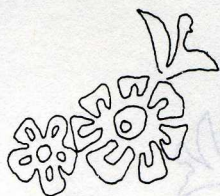
«که یکسر مهربونی در دسر بی».

ژاله اصفهانی (سلطانی)

ژاله اصفهانی (سلطانی)، در سال ۱۳۰۰ در اصفهان پا به جهان نهاد. پس از به پایان رساندن تحصیلات ابتدایی و متوسطه، در دانشکده ادبیات دانشگاه تهران به تحصیل پرداخت. در سال ۱۳۲۶، در سن ۲۵ سالگی، به همراه همسرش ناگزیر به مهاجرت از ایران شد و به اتحاد شوروی رفت. در نخستین بخش زندگیش در مهاجرت، دوره ۵ ساله ادبیات را در باکو به پایان رساند، و با آموختن زبان آذربایجانی، بیش از هزار بیت از سروده‌های سخنوران کلاسیک و معاصر آذربایجان را به شعر فارسی برگرداند. سپس در سال ۱۳۳۳ همراه همسر و دو پسر خود برای ادامه تحصیل به مسکو رفت و در سال ۱۳۳۹ با درجه دکترا در رشته ادبیات از دانشکده دولتی «لامانوسف» مسکو، فارغ التحصیل شد. با آغاز کار علمی در انستیتوی ادبیات جهان ماکسیم گورکی، رساله‌ای به نام «نیما یوشیج - پدر شعر نو فارسی» به زبان روسی در مسکو منتشر ساخت. این

کتاب نخستین اثری است که در اتحاد شوروی دربارهٔ نیما به چاپ رسیده است. ژاله در سال ۱۳۵۹ به ایران بازگشت و پس از چند سال به لندن رفت و هم‌اکنون نیز در آن جا زندگی می‌کند. وی علاوه بر سرودن چند کتاب شعر، «نغمه‌های ایرانی» سرگئی یسهنین را نیز به فارسی برگردانده است.

دفترهای شعر:

گل‌های خودرو (؟ - ۱۳۲۳)

مجموعه شعر ژاله زندهرود (مسکو - ۱۳۴۴)

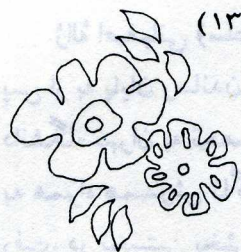
اگر هزار قلم داشتم؛ برگزیده اشعار (حیدرآباد - ۱۳۶۰)

البرز بی‌شکست (لندن - ۱۳۶۲)

ای باد شرطه (لندن - ۱۳۶۵)

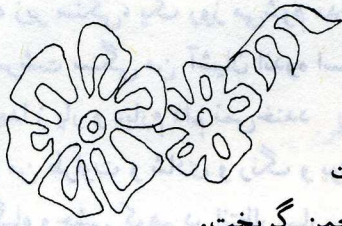
خوش‌خاتون (لندن - ۱۹۹۲)

سرود صیقل (لندن - ۱۹۹۴)

شعر ژاله، شعری است رمانتیک و غمگین، آمیخته با حسرت گذشته‌ها، درد غربت و دوری از میهن، با گرایشی به مبارزهٔ اجتماعی و آرزوی بهروزی انسانها که با احساسی نیرومند، همراه با سادگی و صراحت و گرمی و صمیمیت بسیار، بیان می‌شود. درعین گرایش به شیوهٔ آزاد نیمایی، در سروده‌هایش رد پای از تأثیر شعر کهن فارسی به چشم می‌خورد.

انتظار

امسال هم بهار پر از انتظار رفت
 هر برگ گل پرنده شد و از چمن گریخت.
 باز آن بنفشه‌ها که به یاد تو کاشتم
 اشک کبود سبزه شد و روی خاک ریخت.

□

از بس که عمر تلخ جدایی دراز شد
 ترسم مرا ببینی و شناسی این منم.
 گر سر نهم به کوه و بیابان، شگفت نیست
 دیوانه غم تو و دوری میهنم.

سال ۱۳۴۰

گیاه وحشی کوهم

گیاه وحشی کوهم، نه لاله گلدان
 مرا به بزم خوشی‌های خودسرانه مبر
 به سردی خشن سنگ خو گرفته دلم
 مرا به خانه مبر
 زادگاه من کوه است.

□

ز زیر سنگی، یک روز سر زدم بیرون

به زیر سنگی، یک روز می‌شوم مدفون
سرشت سنگی من آشیان اندوه است.
جدا ز یار و دیارم دلم نمی‌خندد
ز من طراوت و شادی و رنگ و بوی مخواه.
گیاه وحشی کوهم در انتظار بهار
مرا نوازش و گرمی به گریه می‌آرد
مرا به گریه میار ...

سال ۱۳۴۶

فراموش کرده‌ام

پیراهن کی بود پر از عطر خویش را
برداشتم که باز بیوشم شب بهار
دیدم ستاره‌های نگاهت هنوز هم
در آسمان آبی آن مانده یادگار.

□

آمد به یاد من که ز غوغای زندگی
حتی تو را، چو خنده فراموش کرده‌ام
آن شعله‌های سرکش سوزان عشق را
در سینه گداخته خاموش کرده‌ام.

سال ۱۳۴۳

نغمه گل سرخ

من گل سرخم، گل سرخ معطر.
در دلم خورشید دارد آشیانه.
چند روزی غنچه بودم
با شکوه شرم و ناز دخترانه،
در حریر بازوان مادرم آسوده خفتم.

□

صبحگاهی ارغوانی،
روی سرخم شد فروزان
چون گل آتش شکفتم.
مست عطر خود شدم
سرشار از شور جوانی.

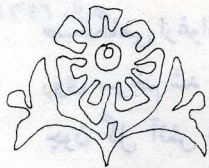
□

رنگها در پیش چشمم جلوه گر شد
روحم از راز بزرگی با خبر شد.
در دلم جوشید عشقی آسمانی
خواستم هر کس مرا ببیند، شود سرمست بویم.
خواستم زیباییم بخشد به دلها شادمانی.
آفتاب گرم روشن زد بسی بوسه به رویم
گرد من رقصید زنبور طلایی.
هر پرنده خواند در گوشم نوای عاشقانه.
شد چمن لبریز از عشق و ترانه.

□

ای نسیم صبحدم!
 بشنو پیامم
 چون شوم روزی در آغوش تو پرپر
 عطر عشقم را به آن گل ده
 که روید سال دیگر.

سال ۱۳۴۸

منوچهر شیبانی

منوچهر شیبانی در سال ۱۳۰۳ در کاشان به دنیا آمد. پس از به پایان رساندن آموزشهای دبستانی و دبیرستانی، از سال ۱۳۲۴ در رشته نقاشی دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران به تحصیل پرداخت. پس از فارغ‌التحصیلی، به ایتالیا رفت و دوره رشتۀ طراحی دانشکده هنرهای زیبای رم را به پایان رساند. آنگاه به ایران بازگشت و چندی در دانشکده هنرهای دراماتیک تهران استاد این رشته بود.

پس از چندی به فرانسه رفت و در رشته کارگردانی سینما از دانشگاه پاریس فارغ‌التحصیل شد.

منوچهر شیبانی علاوه بر سرودن شعر، به نقاشی، طراحی صحنه‌های تئاتر و سینماگری و نمایشنامه‌نویسی نیز پرداخت. از کارهای نقاشی وی نمایشگاههایی در ایران و خارج از ایران برپا شد. علاوه بر اینها ۱۴ فیلم